

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง

เล่มที่ ๗

คดีปกครองเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

๑.๑ ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑.๑.๑ กรณีหน่วยงานของรัฐละเลยไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีฐานะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และมาตรา ๓๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้ยื่นคำขอ หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าวโดยต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำวินิจฉัยนั้นให้ถูกต้องครบถ้วน การไม่เปิดเผยข้อมูลหรือเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วนตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ย่อมเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นบิดาของนาย พ. ซึ่งผ่านการสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นสำรองลำดับที่ ๕ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงผู้บัญชาการโรงเรียนนายเรืออากาศ ขอเอกสารเกี่ยวกับระเบียบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการออกข้อสอบภาควิชาการรอบแรก คณะกรรมการในการสอบภาคปฏิบัติรอบสอง คณะกรรมการผู้มีอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล คณะกรรมการรวมคะแนนผลของการสอบทั้งสองภาค และใบบันทึกการให้คะแนนในการสอบทั้งภาควิชาการรอบแรก การสอบภาคปฏิบัติรอบสอง การสอบความถนัดและภาวะวิสัย การสอบสัมภาษณ์ การสอบพลศึกษา และผลสรุปการรวมคะแนนของทั้งสองภาค ของนักเรียนทุกคน

ที่ผ่านการสอบคัดเลือกในรอบสองเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนบุตรของผู้ฟ้องคดีกับนักเรียนคนอื่นที่สอบได้ ต่อมา กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ (กองทัพอากาศ) (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) โดยเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ (กองทัพอากาศ) (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่า กองทัพอากาศได้รวบรวมเอกสารเกี่ยวกับระเบียบคำสั่งในการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบ พร้อมการกำกับดูแลจำนวน ๑๑ ฉบับ แล้ว ส่วนเอกสารบันทึกการให้คะแนนสอบของนักเรียนทุกคน เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จึงไม่สามารถมอบเอกสารของบุคคลอื่นให้ได้ สามารถมอบให้ได้เฉพาะเอกสารของบุตรผู้ฟ้องคดีเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงอุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต่อประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมา คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเปิดเผยบันทึกการให้คะแนนของนักเรียนที่สอบผ่านทั้งการสอบภาควิชาการรอบแรกและการสอบรอบสอง (การสอบวิชาวิสามัญ การสอบสัมภาษณ์ และการสอบพลศึกษา) เพื่อเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และบันทึกการให้คะแนนการสอบรอบสอง (การสอบวิชาวิสามัญ และการสอบสัมภาษณ์) ของบุตรผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี และให้จัดส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการออกข้อสอบภาควิชาการรอบแรก และคณะกรรมการในการสอบภาคปฏิบัติรอบสอง และคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล ตลอดจนคณะกรรมการรวมคะแนนผลของการสอบทั้งสองภาคของการสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พร้อมสำเนาคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ขอให้ส่งเอกสารตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเพิกเฉย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีฐานะเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงมีผลผูกพันให้หน่วยงานของรัฐ

และเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๓๕^๑ และมาตรา ๓๗วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมาย ได้มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เปิดเผยบันทึกการให้คะแนนของนักเรียนที่สอบผ่านทั้งการสอบภาควิชาการรอบแรกและการสอบรอบสอง (การสอบวิภาวีสัย การสอบสัมภาษณ์ และการสอบพลศึกษา) เพื่อเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และบันทึกการให้คะแนนการสอบรอบสอง (การสอบวิภาวีสัย และการสอบสัมภาษณ์) ของนาย พ. บุตรผู้ฟ้องคดี และให้จัดส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการออกข้อสอบภาควิชาการรอบแรก คณะกรรมการในการสอบภาคปฏิบัติรอบสอง คณะกรรมการผู้ที่มีอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล และคณะกรรมการรวมคะแนนผลการสอบทั้งสองภาคของการสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ โดยต้องเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีอย่างครบถ้วนถูกต้อง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ได้เปิดเผยข้อมูลตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ครบถ้วนถูกต้องแล้ว นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่าบันทึกการให้คะแนนที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเปิดเผยแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นบันทึกการให้คะแนนที่จัดทำขึ้นใหม่ภายหลังมิใช่บันทึกการให้คะแนนของนักเรียนที่สอบผ่านรอบสอง (การสอบวิภาวีสัย การสอบสัมภาษณ์ และการสอบพลศึกษา) เพื่อเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร (ในส่วนของกองทัพอากาศ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และใบบันทึกการให้คะแนนการสอบรอบสอง (การสอบวิภาวีสัย และการสอบสัมภาษณ์) ของนาย พ. บุตรผู้ฟ้องคดี ตามนัยคำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ที่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเปิดเผยแก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองยังมิได้เปิดเผยใบบันทึก

^{๑-๒} พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๕ หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๕

การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งตามสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศ หรือการบังคับใช้กฎหมาย

มาตรา ๓๗

ฯลฯ

ฯลฯ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เป็นที่สุด และในการมีคำวินิจฉัยจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

การให้คะแนนดังกล่าว พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ดังกล่าว อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน โดยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไปบันทึกการให้คะแนนฯ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๑๔๐/๒๕๕๙)

๑.๑.๒ กรณีฟ้องโต้แย้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารที่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คือ การให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง จึงกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ ข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะ ข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือประโยชน์ ที่สำคัญของเอกชน กรณีของเอกสารแนบท้ายสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่างการผลิตไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยกับผู้ฟ้องคดีตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ (ความพร้อมจ่ายพลังงานไฟฟ้า) และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ (ค่าพลังงานไฟฟ้า) แม้จะฟังได้ว่า หากมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจของบริษัทคู่แข่งทางการค้า ของผู้ฟ้องคดี หรือบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านไฟฟ้า อาจก่อให้เกิดการได้เปรียบ เสียเปรียบทางการค้าและเกิดผลกระทบต่อกิจการของผู้ฟ้องคดีได้ แต่เมื่อผู้ขอข้อมูล ขาวสารดังกล่าวเป็นประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การก่อสร้างโรงไฟฟ้า มิได้ประกอบธุรกิจ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านไฟฟ้า และการขอข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชนและเพื่อตรวจสอบ การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารได้คำนึงถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นข้างต้นอยู่แล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้การไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติม ดังกล่าวแก่ผู้ขอพร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง เว้นแต่เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒

และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเปิดเผยโดยให้ผู้ขอตรวจดูได้แต่ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารดังกล่าว กรณีจึงฟังได้ว่าการวินิจฉัยดังกล่าวของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเป็นการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้องสอดทั้งสี่ได้ขอให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า ควรให้มีการเปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติม พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อเสนอคำคัดค้านตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำคัดค้านของผู้ฟ้องคดีโดยยืนยันตามความเห็นเดิมที่ควรเปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมให้แก่ผู้ร้องสอดทั้งสี่ โดยแจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีสามารถยื่นอุทธรณ์คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี อุตสาหกรรมและการเกษตร (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ฟ้องคดีแก่ผู้ร้องสอดทั้งสี่ พร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง เว้นแต่เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผย โดยให้ผู้ร้องสอดทั้งสี่ตรวจดูได้ แต่ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารดังกล่าว และยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

สัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมที่ผู้ร้องสอดทั้งสี่ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผย มีลักษณะเป็นสิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐอันเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ จึงเป็นข้อมูลข่าวสาร

ของราชการตามมาตรา ๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารได้ แต่หากเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕^๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เห็นควรให้เปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมแก่ผู้ร้องสอดทั้งสิ้น โดยให้เปิดเผย เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ ด้วยนั้น เห็นว่า การเปิดเผย เอกสารแนบท้ายดังกล่าว หากมีการนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในทางธุรกิจของบริษัทคู่แข่งทางการค้าของผู้ฟ้องคดี หรือบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านไฟฟ้า อาจก่อให้เกิดการได้เปรียบ เสียเปรียบทางการค้าและเกิดผลกระทบต่อกิจการของผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

^{๓-๔} พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ข้อมูลข่าวสารของราชการ” หมายความว่า ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๑๕ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน

(๑) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความมั่นคง ในทางเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ

(๒) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับการ ฟ้องคดี การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม

(๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงาน ทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว

(๔) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด

(๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น

(๗) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ แต่ต้องระบุไว้ด้วยว่าที่เปิดเผยไม่ได้ เพราะเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใดและเพราะเหตุใด และให้ถือว่าคำสั่งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลพินิจ โดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา แต่ผู้ขออาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มีคำสั่งให้เปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมแก่ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นทั้งหมด โดยไม่มีเงื่อนไขห้ามสำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารในส่วนเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ จึงอาจกระทบต่อกิจการของผู้ฟ้องคดีได้ อย่างไรก็ตาม ต่อมาผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ จึงมีผลทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยังไม่อาจเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ซึ่งหลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาอุทธรณ์คัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้ฟ้องคดี และมีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมแก่ผู้ขอพร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง ส่วนเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ เนื่องจากมีลักษณะเป็นสูตรการคำนวณที่ได้กำหนดรูปแบบวิธีคิดไว้อยู่แล้ว มิใช่ข้อมูลทางเทคนิคอันจะถือเป็นข้อมูลความลับทางการค้า แต่การเปิดเผยอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันทางการค้า จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ โดยให้ตรวจสอบแต่ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำวินิจฉัยดังกล่าว เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบหรือไม่ เห็นว่า ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นซึ่งเป็นประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การก่อสร้างโรงไฟฟ้าใช้สิทธิขอตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยหรือความปลอดภัยของสาธารณชน และเพื่อตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ โดยมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า และไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ร้องสอดทั้งสิ้นประกอบธุรกิจหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจด้านไฟฟ้าแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หากผู้ร้องสอดทั้งสิ้นคัดลอกหรือจดบันทึกเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ แล้วนำไปเปิดเผยก็จะเกิดความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำวินิจฉัยว่า การเปิดเผยเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ อาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันทางการค้าได้ จึงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยให้ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นเข้าตรวจสอบได้ แต่ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ซึ่งการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกดังกล่าวย่อมหมายความว่า ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นไม่สามารถบันทึก จด หรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวที่จะก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบทางการค้าต่อผู้ฟ้องคดีได้ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ฟ้องคดีจากการที่ผู้อื่นอาจนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในเชิงพาณิชย์ที่ไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) (ข) แห่งพระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งในชั้นการตรวจ ผู้ร้องสอดทั้งสิ้นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวซึ่งถือเป็นสาระสำคัญโดยต้องมีการควบคุมดูแล ห้ามมิให้มีการจดบันทึกไม่ว่ากรณีใดๆ หากจดบันทึกถือว่าฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนด จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การเปิดเผยเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒

และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ นั้น เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรที่ได้รับการคุ้มครองตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ หมายถึงเฉพาะข้อมูลข่าวสารของบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยเท่านั้น และต้องเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่ไม่ได้หมายความว่าข้อมูลข่าวสารของนิติบุคคลด้วย เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นบริษัทจำกัดอันมีสถานะเป็นนิติบุคคล กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่การเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องสอดทั้งสี่เป็นเพียงกลุ่มบุคคล ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย จึงไม่อาจถือเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ได้ นั้น เห็นว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ คือ การให้ประชาชนมีโอกาสอย่างกว้างขวางในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องกับความเป็นจริง จึงกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยมีข้อยกเว้นอันไม่ต้องเปิดเผยที่แจ้งชัดและจำกัดเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่หากเปิดเผยแล้วจะเกิดความเสียหายต่อประเทศชาติหรือประโยชน์ที่สำคัญของเอกชน ซึ่งแม้ว่าผู้ร้องสอดทั้งสี่จะยื่นหนังสือขอให้เปิดเผยสัญญาซื้อขายไฟฟ้าระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ฟ้องคดี โดยยื่นในฐานะกลุ่มบุคคลจำนวน ๔ กลุ่ม ก็ตาม แต่ผู้ที่ยื่นและลงนามในหนังสือดังกล่าว เป็นตัวแทนของผู้ร้องสอดทั้งสี่และเป็นบุคคลธรรมดา ผู้ร้องสอดทั้งสี่ในฐานะประชาชนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจึงมีสิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในฐานะหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ ได้ อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารสัญญาซื้อขายไฟฟ้าและข้อตกลงเพิ่มเติมระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับผู้ฟ้องคดี แก่ผู้ร้องสอดทั้งสี่พร้อมสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้อง เว้นแต่เอกสารแนบท้ายหมายเลข ๒ และเอกสารแนบท้ายหมายเลข ๓ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เปิดเผยโดยให้ผู้ร้องสอดทั้งสี่ตรวจดูได้ แต่ไม่ให้สำเนาหรือคัดลอกข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงไม่ใช่การใช้ดุลพินิจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๒๑๔๕/๒๕๕๙)

๑.๒ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ผู้ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ คือ เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้นหรือบุคคลที่เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้นให้ความยินยอม หรือบุคคลที่มีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำขอต่อสำนักงานเขตเพื่อขอคัดและรับรองสำเนาคำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ช.๑) ของนาง ส. ขอคัดและรับรองสำเนาคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) ของนาย ณ. เพื่อนำไปใช้ประกอบการดำเนินคดีอาญากับบุคคลทั้งสอง แต่โดยที่เอกสารที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นเมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลทั้งสองให้ขอใบแทนหรือคัดถ่ายสำเนาเอกสารดังกล่าวได้ ประกอบกับเอกสารที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอไม่มีความจำเป็นต้องใช้ในการประกอบการดำเนินคดีอาญากับบุคคลทั้งสอง ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลดังกล่าวได้

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อหัวหน้าฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตลาดพร้าว (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ขอคัดและรับรองสำเนาคำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ช.๑) ของนาง ส. (ผู้ร้องสอดที่ ๑) เพื่อนำไปใช้ประกอบในคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ขอคัดและรับรองสำเนาคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) ของนาย ณ. (ผู้ร้องสอดที่ ๒) เพื่อนำไปประกอบในคดีอาญาข้อหาทำให้เสียทรัพย์ ส่งเสียงดังในเวลากลางคืนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่อนุญาตให้คัดสำเนาเอกสารตามคำขอดังกล่าว เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้องสอดทั้งสอง และเหตุผลที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างยังไม่เพียงพอที่จะถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับรายการที่ขอคัดรับรองโดยตรง ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งที่ไม่ให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย ครั้งที่ ๔ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งที่ไม่อนุญาตให้คัดสำเนาเอกสารตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดี

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ข้อมูลข่าวสารที่ผู้ฟ้องคดีขอ ได้แก่ คำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ช.๑) และคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) มีรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพ เลขหมายรหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่น

ที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ และความเชื่อ เป็นต้น ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเมื่อข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองหรือดูแลของหน่วยงานของรัฐ จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ซึ่งมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของราชการได้ โดยต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ ซึ่งมาตรา ๑๕ บัญญัติว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ (๕) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร และเมื่อพิจารณาประกอบกับ มาตรา ๒๔ (๘)^๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ จะเห็นได้ว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ ผู้ที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้ นั้น คือ เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้น หรือบุคคลที่เจ้าของข้อมูลข่าวสารนั้นให้ความยินยอม หรือบุคคลที่มีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๒/๒๗๒๖๘ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ที่วางแนวทางปฏิบัติกรณีผู้ยื่นคำร้อง ขอคัดและรับรองทะเบียนชื่อบุคคล สรุปความได้ว่า ในการขอคัดทะเบียนชื่อบุคคลจะต้อง ดำเนินการโดยเจ้าของทะเบียนชื่อบุคคลหรือบุคคลอื่นที่เจ้าของทะเบียนชื่อบุคคลมอบอำนาจ ให้ดำเนินการเท่านั้น สำหรับประเด็นปัญหาว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการขอคัดสำเนา คำขอเปลี่ยนชื่อตัว (แบบ ข.๑) ของผู้ร้องสอดที่ ๑ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ในการขอใบแทนหรือสำเนา รายการทะเบียนชื่อบุคคล ผู้ยื่นคำขอดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียตามที่บัญญัติ ไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยตามข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดเรื่องของผู้มีส่วนได้เสียไว้ว่า หมายถึง (๑) ผู้จดทะเบียนหรือผู้มีรายการชื่อ เป็นเจ้าของหนังสือสำคัญหรือผู้มีรายการชื่อเป็นเจ้าของหนังสืออนุญาตหรือผู้มีรายการชื่อ เป็นเจ้าของหนังสือรับรองตามระเบียบนี้ (๒) คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้รับบุตรบุญธรรม บุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองของบุคคลตาม (๑) และ (๓) ผู้ซึ่งนายทะเบียนกลาง หรือนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนท้องที่เห็นว่ามีหรืออาจมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับ

^๕ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

มาตรา ๒๔ หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐ แห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอเท็จจริงดังกล่าว

ฯลฯ

ฯลฯ

ทะเบียนชื่อบุคคลนั้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๒๓๖ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ เรื่อง ผู้มีส่วนได้เสียในการขอคัดสำเนา รายการบัตรประจำตัวประชาชนที่กำหนดให้การพิจารณาความเป็นผู้มีส่วนได้เสียบัตรประจำตัว ประชาชนของผู้หนึ่งผู้ใดนั้น จะต้องพิจารณาว่าผู้ขอตรวจหรือคัดสำเนารายการบัตรประจำตัว ประชาชนควรจะต้องมีประโยชน์ได้เสียกับเรื่องนี้โดยตรง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เหตุที่ผู้ฟ้องคดี ขอคัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ ตามคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเพื่อนำไปประกอบการดำเนินคดีอาญา กับผู้ร้องสอดทั้งสอง แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สอบถามถึงความจำเป็นต้องใช้เอกสารดังกล่าว ไปยังสถานีตำรวจนครบาลโชคชัย ได้รับแจ้งกลับมามีว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำขอ มีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) ของผู้ร้องสอดที่ ๒ ประกอบสำนวนคดีแต่อย่างใด ประกอบกับ การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอคัดและรับรองรายการคำขอมีบัตร (บ.ป.๑) ของผู้ร้องสอดที่ ๑ เพื่อนำไปประกอบการดำเนินคดีข้อหาหมิ่นประมาท โดยอ้างว่าต้องการดูรายการเกี่ยวกับอาชีพ เหตุผลดังกล่าว ก็ยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับรายการที่ขอคัดและรับรอง ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นบุคคลทั่วไปซึ่งเป็นกรณีที่ที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีความกับผู้ร้องสอดทั้งสอง และผู้ฟ้องคดียื่นคำร้องขอโดยไม่ได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ร้องสอดทั้งสอง ผู้ฟ้องคดี จึงมิใช่ผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ร้องสอด ทั้งสองตามคำขอ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีคำสั่งไม่อนุญาตให้คัดและรับรองสำเนาข้อมูลของ ผู้ร้องสอดทั้งสอง จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำวินิจฉัย ให้ยกอุทธรณ์ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน พิพากษายกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๑๕/๒๕๖๐)

๒. การขอเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม